

[Justitsministeren.]

indeholder forslag om skærpede generelle godkendelseskrav til sigte på at begrænse antallet af ansøgere (se bl. a. betænkningen s. 12), og at heller ikke adoptionsnævnets beslutning om indførelse af betænkningens retningslinjer er dikteret af et ønske om at gennemføre en sådan begrænsning. Beslutningen er truffet ud fra den formening, at anvendelsen af de nævnte retningslinjer som udgangspunkt i alle sager er bedst egnet til at opfylde kravet om, at ansøgere kun må godkendes som adoptivforældre, hvis der ikke er grundet tvivl om, at de er egnede hertil.

Der ligger heri fra adoptionsnævnets side en afstandtagen fra de tidligere fulgte retningslinjer på de punkter, hvor de indebar lempeligere betingelser for godkendelse end de retningslinjer, der nu er indført.

Det tilføjes, at de skærpede retningslinjer for godkendelse til adoption af udenlandske børn i vidt omfang betegner en tilbagevendende til de retningslinjer, der var gældende i tiden fra 1965–1971. (Der henvises herom nærmere til betænkningen bl. a. s. 14, 18, 20 og 22).

6) Spørgsmålet om ikrafttræden har givet anledning til indgående overvejelser.

Det har været nævnets opfattelse, at de nye retningslinjer ikke i sig selv bør medføre ændring af allerede trufne afgørelser om godkendelse som adoptivforældre. Det er således bl. a. forkert, når Douglas Henderson, Bent Reno Larsen og Leif Ipsen, der har fremsendt retsudvalgets bilag 39, i en artikel »Demokrati i praksis« i Aalborg Stiftstidende 18. januar 1977 (vedlagt som bilag 4) bl. a. har anført:

»Familier, der var godkendt efter de hidtil gældende regler, men endnu ikke havde fået et barn, er med de nye regler indførelse atter blevet erklæret uegnede som adoptanter.«

Herudover har det i nævnet bl. a. specielt været drøftet, om det ville være det rigtigste at forbeholde anvendelsen af de ny regler for sager, som efter en bestemt dato (f. eks. 1. november 1976) var modtaget i socialcentrene til undersøgelse med henblik på godkendelse som adoptivforældre.

Overgangsordninger af denne art ville under alle omstændigheder medføre en kortere eller længere udsættelse med anvendelsen af de ny retningslinjer og kunne efter nævnets opfattelse alene begrundes i et hensyn til adoptionssøgende, der havde haft en vis forventning om, at spørgsmålet om deres godkendelse som

adoptivforældre ville blive afgjort efter de hidtil gældende retningslinjer.

Selv om man valgte en sådan overgangsordning, ville alligevel en kreds af adoptionssøgende – omend en mindre kreds – hvis sager endnu ikke var fremsendt til forundersøgelse, eller hvis egne overvejelser endnu ikke havde ført til deres optagelse på venteliste, blive ramt. Enhver skærpelse af godkendelseskrav ville uundgåeligt ramme en vis del af ansøgerne.

Forventningen hos de adoptionssøgende kan efter nævnets opfattelse ikke begrunde en mere eller mindre tilfældig udsættelse med indførelsen af ny regler, der i højere grad end de gamle tilgodeser det grundlæggende hensyn til de børn, der skal adopteres.

Nævnet fandt det derfor bedst stemmende med dette hensyn at bestemme, at de ny retningslinjer skulle anvendes fra det tidligst mulige tidspunkt, efter at drøftelsen af forslagene i betænkningen var afsluttet. Dette skete den 28. oktober 1976.

Nævnet har naturligvis været opmærksom på, at en striktere anvendelse af de ny retningslinjer efter omstændighederne kunne være i den grad urimelig over for adoptionssøgende, at der efter en konkret prøvelse i det enkelte tilfælde måtte meddeles godkendelse, hvor der ellers skulle gives afslag, selv med de muligheder for fravigelser, som indeholdes i betænkningens forslag.

Det er bl. a. på denne baggrund, at der i adoptionsnævnets cirkulærskrivelse af 28. oktober 1976 er foreskrevet, at de ny retningslinjer skal følges »som udgangspunkt«.

Man har ikke fundet det muligt at give en på forhånd dækkende beskrivelse af de situationer, hvor en videregående fravigelse fra retningslinjerne end sædvanlig vil være indiceret, idet der ved afgørelsen af dette spørgsmål må ske en samlet vurdering af sagerne. Når hovedsynspunktet – hensynet til adoptivbarnet – skal fastholdes, må i vurderingen indgå ikke blot mere formelle betragtninger vedrørende sagsbehandlingen og dens aktuelle stadium, men også en konkret bedømmelse af ansøgerne.

Er samrådene i tvivl, må afslag gives i forbindelse med vejledning om klageadgangen, og ansøgerne kan herefter indbringe sagen for adoptionsnævnet.

7) Adoptionsnævnets beslutning har givet anledning til kritik både med hensyn til de krav, som nævnet har fundet at måtte stille som betingelser for godkendelse som adoptivforæl-